

ЯКІСТЬ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РИНКУ ПРАЦІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИМИ ФАХІВЦЯМИ

Постановка проблеми. Протягом останніх років національна система вищої освіти України значно реформувалася. Зацікавленість держави в таких змінах освіти пояснюється перш за все потребами суспільства, яке часто висловлює незадоволення якістю освіти. Завдання реформи полягає у покращенні якості вищої освіти, зокрема завдяки її інтеграції в європейський простір, наданню вищим навчальним закладам високого рівня автономії та забезпеченню академічних свобод викладачів і студентів.

Однією з головних умов забезпечення конкурентоспроможності освітніх послуг є надання якісних освітніх послуг, що у свою чергу виступає основним фактором забезпечення ринку праці висококваліфікованими фахівцями. Таким чином, проблема якості вищої освіти є вкрай актуальною, від її успішного вирішення буде залежати поступ нашої держави загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливе значення для осмислення дослідженої нами проблеми мають наукові праці Є. Ніколаєва, В. Кременя, М. Загуровського, В. Бахрушина, Н. Пасічника, П. Сікорського, Л. Сподіна та інших науковців. Проте, незважаючи на наявність значної кількості досліджень щодо розвитку та забезпечення якості вищої освіти в Україні, не вирішеними залишились окремі їх аспекти. Таким чином, потребує глибшого вивчення саме надання вищими навчальними закладами якісних освітніх послуг, що у свою чергу слугує основним фактором забезпечення ринку праці висококваліфікованими та конкурентоспроможними фахівцями.

Мета дослідження: аналіз сучасного стану та перспектив розвитку вищої освіти як структурного елемента інтелектуального потенціалу України; виявлення проблем, які постають при наданні освітніх послуг та шляхи їх подолання; розробка конкурентної моделі розвитку, реалізація якої забезпечить підготовку висококваліфікованих фахівців.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вища освіта та якість надання освітніх послуг завжди є у центрі уваги суспільства, оскільки розглядається як визначальний чинник соціального та економічного розвитку країни. Для нашої країни підготовка висококваліфікованих, компетентних і затребуваних на ринку праці фахівців – головна соціально-економічна функція вищого навчального закладу.

Якість вищої освіти – це рівень здобутих особою професійних компетентностей відносно стандартів вищої освіти, а також комп'ютерних компетенцій, вільного володіння однією з іноземних мов і здатність навчатися впродовж життя [1. с. 53]. А саме якісна підготовка фахівців дозволяє бути конкурентоспроможними на міжнародному рівні.

Якість вищої освіти в Україні виступає як соціальна категорія, яка визначає стан і результативність процесу освіти в суспільстві. Якість освіти визначається сукупністю показників, що характеризують різні аспекти навчальної діяльності ВНЗ (зміст освіти, форми і методи навчання, матеріально-технічну базу, кадровий склад, наукову діяльність тощо), які забезпечують розвиток компетенції здобувачів вищої освіти.

Необхідно звернути увагу на проблеми якості вищої освіти України, які потребують термінового вирішення: ізолюваність системи вищої освіти від інтересів роботодавців; відсутність мотивації студентів та викладачів до підвищення якості навчання; неможливість відрахування студентів за неуспішність, що девальвує

дипломи; ігнорування репутації як особливого виду власного капіталу більшістю ВНЗ України; виїзд конкурентоздатних студентів та викладачів за межі України для роботи та навчання [2, с. 4].

Надання освітніх послуг само по собі повинно базуватися не тільки на досягненнях сучасної науки, але й сама освітня послуга має стати складовою наукового дослідження. Цей принцип передбачає широке залучення студентів до наукової роботи кафедр, лабораторій, науково-дослідних підрозділів та дозволить забезпечити їх знаннями на основі найновіших досягнень науки, техніки і технології [3].

При наданні освітніх послуг ВНЗ необхідно підвищувати рівень практичної підготовки студентів для їх успішного працевлаштування. Для цього потрібно налагоджувати співпрацю із відповідними установами для проходження практики студентами та подальшого працевлаштування.

Зазначимо ще і такий факт, що здобуті знання студентами на першому курсі можуть бути уже застарілими на четвертому курсі, тому дуже важливим є створення системи оновлення знань студентів на останніх курсах навчання.

Підвищення якості надання освітніх послуг вищими навчальними закладами можливе за рахунок розробки та впровадження конкурентної моделі розвитку, реалізація якої охоплюватиме такі пріоритетні напрямки як:

- формування стратегії розвитку як інтегруючого елемента системи управління якістю освіти у вищій школі, який надає цілеспрямованості процесу підготовки фахівців, підвищує ефективність науково-педагогічних працівників у досягненні поставлених цілей та сприяє ефективному використанню внутрішнього потенціалу вищих навчальних закладів;

- створення належних умов надання вищими навчальними закладами освітніх послуг, що передбачає наявність розвинутого матеріально-технічного та інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу; фінансування освітніх програм; навчально-методичного забезпечення викладання навчальних дисциплін; сучасної системи оцінювання рівня отриманих знань; широке застосування освітньо-інноваційних технологій; формування якісного професорсько-викладацького складу тощо;

- реформування системи менеджменту у вищих навчальних закладах на засадах децентралізації управління вищою освітою; формування університетської автономії в кадрових, академічних, фінансових та організаційних сферах; відкритості та прозорості організації навчального процесу; суспільної відповідальності університетів за якість наданих освітніх послуг, в тому числі за рахунок посилення суспільного контролю за їх діяльністю та результативністю підготовки спеціалістів;

- активізація науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах та формування інтелектуального капіталу, здатного генерувати нові наукові ідеї, забезпечити їх апробацію у навчальному процесі;

- інтеграція досліджень у навчальний процес, що дозволить розвивати у студентів навички креативного мислення, формувати професійну майстерність та вміння критично аналізувати існуючі теорії і гіпотези, тим самим закладаючи основи для самореалізації як провідних фахівців з певної галузі знань;

- підтримка тісних зв'язків із відповідними установами, співпраця з якими посилить практичну спрямованість навчального процесу, сприятиме підвищенню якості підготовки висококваліфікованих фахівців відповідно до потреб ринку праці та очікувань роботодавців щодо рівня професійної компетенції, вмінь використати здобуті навички в процесі трудової діяльності [4, с. 92].

Вища освіта повинна більш активно впливати на розвиток усієї системи освіти через удосконалення педагогічної освіти, розробку оновлених навчальних програм і відповідних новітніх технологій навчання, проведення наукових досліджень у цій сфері.

Висновки. Реалізація пріоритетних напрямків запропонованої моделі сприятиме розв'язанню комплексних задач у сфері надання якісних освітніх послуг, ефективному використанню наукового потенціалу ЄС для вирішення пріоритетних завдань модернізації освіти в Україні. Діяльність ВНЗ у цій площині дасть змогу готувати фахівців нової якості, здатних творчо мислити, швидко орієнтуватися в сучасному, насиченому інформацією і подіями, світі, а також посісти Україні належне місце в європейському освітньому просторі. Зазначимо, що серед подальших перспектив нашого дослідження є саме мотивація ефективної діяльності науково-педагогічних працівників ВНЗ у системі надання якісних освітніх послуг.

Література

1. Сікорський П. Зовнішні чинники і їх вплив на якість вищої освіти в Україні / П. Сікорський // Вища освіта в Україні. – 2016. – № 4. – С. 51–57.
2. Ніколаєв Є. Реформа вищої освіти України: реалізація профільного закону в 2014–2016 рр. / Є. Ніколаєв, О. Длугопольський. – Київ, 2016. – 23 с.
3. Nadija Babował Rynek usług edukacyjnych w szkolnictwie wyższym w warunkach integracji europejskiej // W poszukiwaniu uniwersytetu idealnego. – Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego Wydanie I, Krakow, 2016. – С. 184–191.
4. Галько Л. Р. Управління якістю освіти у вищих навчальних закладах / Л. Р. Галько // Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації. – Тернопіль, 2015. – С. 91–92.

УДК 371.13:811.111(410)(048)

Берладин О. Б.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Постановка проблеми. Потреба модернізації підготовки вчителя XXI століття, формування ефективного фахівця є очевидною, оскільки спроби вдосконалення педагогічної системи за допомогою внесення локальних ін'єкцій не приносять якісного оновлення.

Аналіз останніх досліджень із заявленої проблеми. Питання професійної підготовки вчителя в аспекті інноваційних модернізаційних процесів знайшло відображення у наукових напрацюваннях українських учених Л. Коваль, Л. Кондрашової, О. Комар, З. Онишківа, Р. Пріми та ін. Провідні напрями теорії та практики професійної підготовки вчителів, сучасні реформи вищої освіти досліджували Н. Авшенюк, О. Волошина, Л. Поліщук, Л. Пуховська та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Одним із стратегічних напрямків розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі визначено її інтеграцію до європейської освітньої системи, впровадження інноваційних педагогічних технологій. «Логіка даного процесу, – як слушно зауважує Т. Франчук, – засвідчує пріоритетність зовні заданого стандарту, який у будь-якому разі набуває тенденцію до пригнічення, або і витіснення власного досвіду. Системоутворюючим компонентом у даному процесі буде виступати не власний досвід діяльності, а той,